Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Retoryka i erystyka (Wykład), PG_00206583		
Kierunek studiów	Dziennikarstwo i komunikacja społeczna (P)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2028/2029
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	3	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	5	Liczba punktów ECTS	2.0
Profil kształcenia	praktyczny	Forma zaliczenia	egzamin
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Mediów, Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej -> Zakład Teorii, Historii i Języka Mediów		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Dominik Chomik	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		

Formy zajęć							
	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy					
	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30	0.0	20.0	50

Cel przedmiotu

Celem kursu jest zapoznanie studentów z podstawowymi zasadami retoryki i erystyki, a także z podstawowymi mechanizmami perswazji w tym w dyskursie medialnym.

Cele szczegółowe:

- zapoznanie z zagadnieniami i pojęciami z zakresu retoryki i erystyki
- umiejętność planowania i przygotowywania złożonych działań argumentacyjnych
- umiejętność przygotowywania tekstów przy pomocy narzędzi retorycznych
- umiejętność krytycznej analizy wypowiedzi argumentacyjnych, perswazyjnych i manipulacyjnych
- umiejętność rozpoznawania technik retorycznych i erystycznych

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[DZiKSL3_W11] Ma uporządkowaną wiedzę na temat zasad i norm etycznych oraz etyki zawodowej.	Ma uporządkowaną wiedzę na temat zasad i norm etycznych oraz etyki zawodowej i świadomie stosuje i ocenia strategię retoryczne KD_W 11	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
[DZiKSL3_W10] Ma wiedzę na temat narzędzi językowych służących do tworzenia tekstu pełniącego funkcję informacyjną i perswazyjną.	Student ma wiedzę na temat narzędzi językowych służących do tworzenia tekstu pełniącego funkcję informacyjną i perswazyjną. KD_W 10	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
[DZiKSL3_W08] Ma uporządkowaną wiedzę o strukturze i funkcjach systemu komunikacji społecznej, a także zna wybrane systemy medialne innych krajów.	Ma wiedzę na temat istoty i specyfiki nauk o komunikacji społecznej i mediach oraz o ich przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z retoryką. KD_W06	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW5] realizacja zadania problemowego
[DZiKSL3_K01] Jest wyczulona na wszelkie przejawy manipulacji odbiorcą, rozumiejąc zagrożenia wynikające z tego zjawiska oraz potrafi odbierane treści poddawać krytycznej ocenie.	Student jest wyczulony na wszelkie przejawy manipulacji odbiorcą, rozumiejąc zagrożenia wynikające z tego zjawiska oraz potrafi odbierane treści poddawać krytycznej ocenie. KD_K 01 Jest gotowy do odpowiedzialnego pełnienia roli dziennikarza, pracownika mediów, branży reklamy i PR zgodnie z zasadami etyki zawodowej oraz wymaga tego od innych. KD_K 05	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SK6] demonstracja umiejętności praktycznych
[DZiKSL3_U02] Potrafi dokonywać opisu, krytycznej analizy, syntezy i oceny zgromadzonych informacji z uwzględnieniem procesów oraz zjawisk ekonomicznych, filozoficznych, kulturowych, historycznych, politycznych i socjologicznych, specyficznych dla kierunku studiów.	Student tworząc przekazy medialne, wykorzystuje specjalistyczną terminologię, metody i narzędzia z zakresu retoryki. KD_U04	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SU6] demonstracja umiejętności praktycznych
[DZiKSL3_U05] Posługując się wiedzą medioznawczą i znajomością metodologii badań mediów, potrafi analizować zawartość mediów.	Potrafi dokonywać opisu, krytycznej analizy, syntezy i oceny zgromadzonych informacji z uwzględnieniem teorii retorycznej. KD_U02 Posługując się wiedzą z zakresu teorii retoryki, potrafi analizować w tym kontekście zawartość mediów. KD_U 05	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SU6] demonstracja umiejętności praktycznych

Treści przedmiotu

Zarys historii retoryki. Podstawowe pojęcia.

Teoria retroryki arystotelesowskiej.
Kompozycja. Argumentacja i jej rodzaje.
Topika. Tropy i figury retoryczne.
Argumentacja erystyczna. Typologia Schopenhauera i Kochana
Zasady perswazji. Werbalne techniki wywierania wpływu.

Symboliczny interakcjonizm i metafora dramturgiczna E.Goffmanna
Perswazja w dyskursie publicznym i medialnym.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Podstawowe wiadomości z zakresu historii starożytnej Grecji i Rzymu, filozofii oraz polskiej stylistyki ze szkoły średniej i przedmiotu Praktyczna stylistyka (1. rok studiów).

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
Aktywnośc na zajęciach i opanowanie materiału merytorycznego	51.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu): A.1. wykorzystywana podczas zajęć 1. Barłowska M., Budzyńska-Daca A., Wilczek P., Retoryka, PWN, Warszawa 2009. 2. Lichański J., Retoryka. Historia - teoria-praktyka, t. I-II, Warszawa 2007. 3. Schopenhauer A., Erystyka, czyli sztuka prowadzenia sporów, Warszawa 2000. A.2. studiowana samodzielnie przez studenta 1. Budzyńska-Daca A., Kwosek J., Erystyka czyli o sztuce prowadzenia sporów, Warszawa 2009. 2. Kuziak M., Jak mówić, rozmawiać, przemawiać?, Warszawa 2008. 3. Pisarek W., Nowa retoryka dziennikarska, Kraków 2002.
	Uzupełniająca lista lektur	Allhoff D.-W., Allhoff W., Sztuka przekonywania do własnych racji. Retoryka i komunikacja, Kraków 2008. Doliński D., Techniki wpływu społecznego, Warszawa 2005. Pratkanis, E. Aronson, Wiek propagandy. Używanie i nadużywanie perswazji na co dzień, Warszawa 2003. Tokarz M., Argumentacja, perswazja, manipulacja, Gdańsk 2006. Wasilewski J., Skibiński A., Prowadzeni słowami. Retoryka motywacji w komunikacji publicznej, 2008. Wierzbicka-Piotrowska E., ABC dobrego mówcy [w:] Polszczyzna na co dzień, pod red. M. Bańko, Warszawa 2006, s.159-229. Wiszniewski A., Sztuka mówienia, Katowice 2003. Birkenbihl V. F., Psychologia umysłu. 30-dniowy program treningowy komunikacji i retoryki, Białystok 2004.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Funkcje wstępu i zakończenia mowy	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.